

**Серафима ШКОЛЬНИК,
Тетяна БЕСШАПОШНИКОВА,**
викладачі-методисти Харківського коледжу
Харківської гуманітарно-педагогічної академії

Жанр музично-театралізованої гри з цікавою сюжетною лінією має розвивальне й виховне навантаження. Добір персонажів, їх взаємодія мають пізнавальне та інформативне значення. Виразність віршів і музики є засобом загального, розумового, мовленнєвого та музичного розвитку, естетичного виховання в ненав'язливій ігровій формі.

"Де живуть нотки?" – музична гра, яка має зробити цікавим перше знайомство дитини з нотами. Тут на основі протиставлення понять звуку й паузи створено конфліктну ситуацію: Чорна Пауза, що лякає та ніби "знищує" ноти, стає безсилою перед красою музичного звуку та зникає. За допомогою гри діти знайомляться зі скрипковим ключем, нотним станом, розташуванням на ньому нот першої октави.

Матеріал казки можна використати як музично-театралізовану сюжетну гру на підсумковому занятті чи позакласному заході.

Де живуть нотки?

Музична театралізована казка-гра

Діючі персонажі. Ведучий, сім Ноток, Ворона, чотири – п'ять Пташок, Чорна Пауза.

Обладнання. Одна лавочка, три різні за розміром куби.

Картки. Малюнки великого розміру на картоні – нотний стан, скрипковий ключ, окремі назви семи нот великими літерами, нотні голівки для розміщення на нотному стані, великий малюнок Чорної Паузи – чвертна пауза, можна вкупі з іншими паузами меншого розміру, ніби її "одежа" або плащ.

Хід казки-гри

Ведучий. Був собі хлопчик Тарасик. Він ходив до школи у другий клас, а ще вчився грати на фортепіано. Одного разу він йшов до музичної школи, розмахуючи портфелем з нотами. Раптом побачив, як хлопці грають у футбол.

1. Куплет Тарасика.

Ведучий. І йому закортіло теж пограти. Кинув він портфель на траву і побіг за м'ячем. Він так

поспішав, що й не почув, як зойкнули нотки, й не побачив, як вони розсипалися по траві.

Вибігають сім Ноток, тримаючи в руках назви. Вони розсипають картки: декілька нотних головок, нотний зошит, нотний стан. Потім співають: "Дзень, ля-ля!"

2. Нотки розсипались.

Ведучий. А нотки лежали й журилися, що не чути вже їхньої музики, і ніхто тепер не зможе зіграти ані веселої пісеньки, ані танцю. Раптом здалеку почулося...

Ворона. Кар-кар, кар-кар!

Ноти. Хто це так голосно і неприємно співає?

Ворона. Бережіться Чорної Паузи, вона полює на звуки, і, коли вони замовкають, одразу займає їх місце. А зараз вона летить сюди! Ховайтесь швиденько!

3. Музика Чорної Паузи.

Нотки (кожна по черзі). Куди ж нам ховатись? Ми ж залишилися без нашого будиночка, без ключів. З переляку ми навіть забули, як нас звуть! А без цього всього ми не згадаємо жодної мелодії, щоб прогнати пісню Чорну Паузу! А як весело співали дітки, що нас знали! Ой бідні ми, бідні, безпритульні, настав нам кінець!

Ведучий. І тут вони почули спів, що линув згори. Це була така чудова пісенька, що нотки заслуналися і навіть забули про свої біди.

4. Пісня пташок "Цвірінь".

Пташки. Нотки, нотки, ми вас знаємо і тому так гарно співаємо. Не турбуйтеся, ми врятуємо вас від Чорної Паузи, заховаємо і знову навчимо співати. Ось погляньте, а що це лежить поруч з вами?

Нотки. Це нотний зошит. Здається нам, що ми з нього випали.

Пташки. Ось тут ви і сховаєтесь. Це і є ваш будиночок. В нотному зошиті живуть ноти. Усі вони розташовані на п'яти лінійках, ніби намисто на ниточках, та між лінійками також. Ці п'ять лінійок називаються нотним станом.

А до розгадки, де мешкають ноти, на лінії або між якимись з них, нам потрібен ключ. Нумо, шукайте його в траві!

Нотки шукають ключ.

Нотки. Ось він, ось! Тепер вже зовсім скоро ми будемо вдома на своїх місцях. А допоможе нам у цьому Скрипковий ключ! Вдома нас ніяка Чорна Пауза не злякає!

Пташки. А зараз згадаємо, де чие місце, адже Скрипковий ключ, або, як його ще називають, Ключ соль, щось розкриває?

Нота "Соль". Я згадала! Я згадала! Ключ соль відкриває нотний стан та показує моє місце на другій лінії. Я – нота "Соль".

Нота "До". А я дуже любила сидіти на маленькій лавочці біля нотного стану.

Пташки. Це не лавочка, а додаткова лінієчка. А якщо ти сиділа на ній, то назва твоя – нота "До".

5. Пісня пташок "Нотний стан".

Пташки. А тепер, Нотки, ми вас розсадимо по місцях і нагадаємо імена.

Починається гра з Нотками (розстановка Ноток на лавочку, кубу та між ними. Куби імітують три лінії нотного стану).

Пташки. Нотку "Мі" ставимо на першу лінійку, Нотку "Сі" – на третю. Ось уже є на лініях: До, Мі, Соль, Сі. А скільки в нас залишилось нот? Всього три?

Розташовуйтеся так: Між "До" і "Мі" ставай "Ре". Між "Мі" і "Соль" ставай "Фа". Залишилась ще нота "Ля". Нумо, знайди собі місце! Дуже гарно ти вместила між нотами "Соль" і "Сі".

Нотка "Ля". Мені дуже подобається моє помешкання. Тут я житиму поруч з моїми подружками "Соль" і "Сі"! (*Наспівує: Тра-ля-ля! Тра-ля-ля!*)

Пташки. От і добре! А тепер давайте разом заспіваємо пісеньку нотами, це зветься "сольфеджіо". А кожна Нотка вчасно покаже свою назву (*картку*).

6. Пісня ноток і пташок.

Пташки. Нумо, давайте всі ще раз згадаємо, хто де стоїть.

Нотка "До". Я на першій додатковій лінійці.

Нотка "Ре". А я поруч, під першою лінією.

Нотка "Мі". Я живу на першій лінії.

Нотка "Фа". А я між першою і другою.

Нотка "Соль". Я живу на другій лінії, як і скрипковий ключ, який теж має ім'я "Ключ соль".

Нотка "Ля". Мое місце між другою і третьою лініями.

Нотка "Сі". А я живу вгорі, на третій лінії.

Всі разом. Наша родина – сім нот, тобто сім "Я", і наше прізвище – Перша Октава.

Ведучий. Але тут налетів вітер, і розвіяв всі ноти по нотному аркушу. Давайте допоможемо нотам зайняти свої місця на нотному стані!

Проводиться гра "Розташуй ноти", під час якої діти-слухачі підказують Ноткам, на яку лінію закріплювати нотну голівку.

Ведучий. Тільки-но всі ноти стали по місцях, як прилетіла Чорна Пауза (звучить Музика Чорної Паузи) і закричала...

Чорна Пауза. Всім мовчати! Я люблю тишу! Зараз всі ноти з'їм, щоб у світі не було музики!

Ведучий. Але тут дзвінко зацвірінькали пташки і Чорна Пауза... зникла! Всі дуже зраділи і заспівали хором.

7. Підсумкова пісня.

Ведучий. Захекавшись, прибіг Тарасик і, підхопивши свого портфеліка, заспішив на урок музики. Він навіть не почув пісеньки і, звичайно, не здогадався, що сталося з його маленькими друзями – нотами. ☹️